

w podróży

ISSN 1897-970X

MAGAZYN POKŁADOWY *iCC* PKP INTERCITY

MARZEC 2008 (10)

WYWIAD

Karol Okrasa

Konwersuję
z potrawami

KRAJ

Bagna wciągną
każdego

TECHNOLOGIE

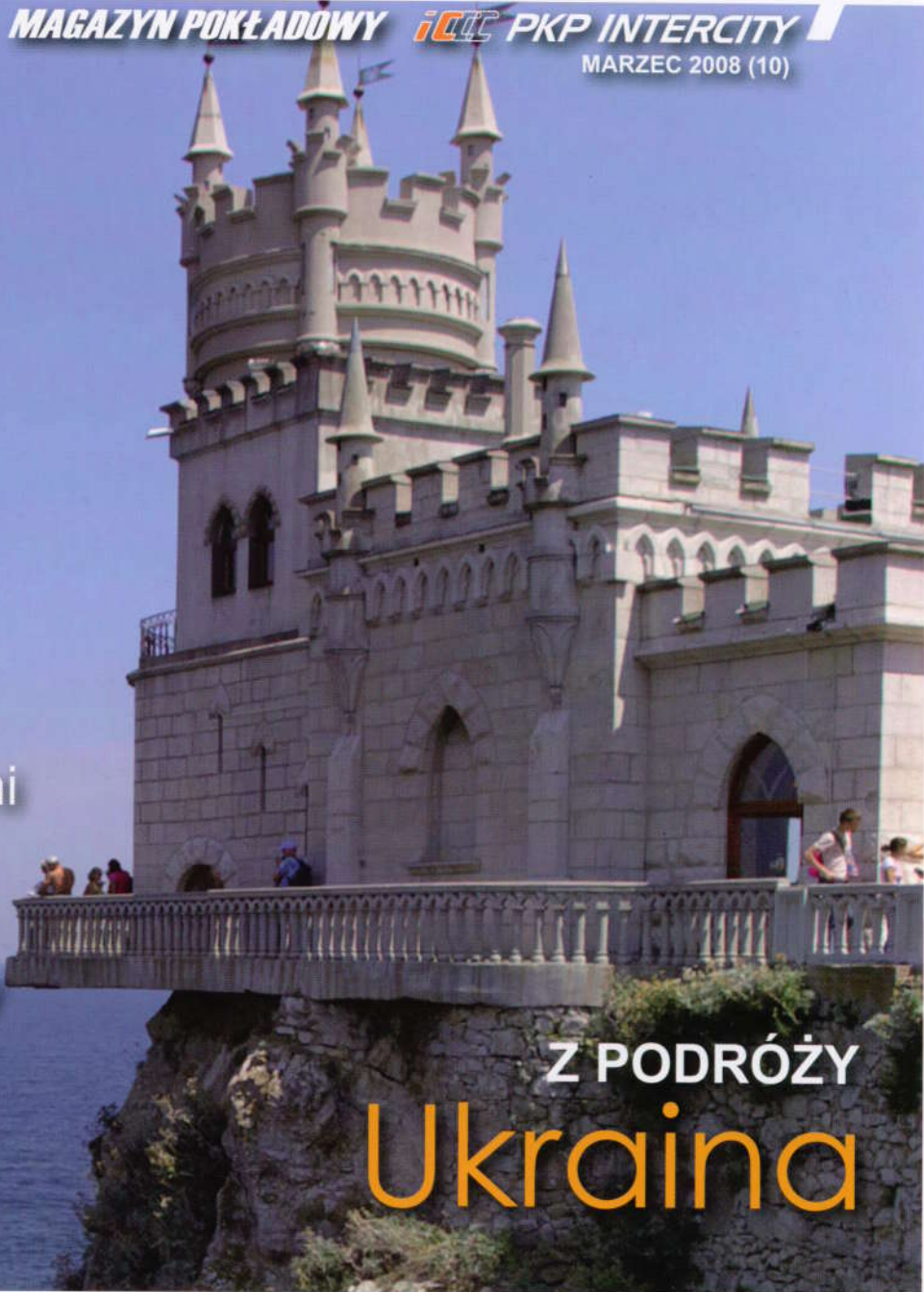
Telewizja w kieszeni

ARCHITEKTURA

Polskie Dodo domy

TAJEMNICE

WIELKIEJ NOCY

Z PODRÓŻY
Ukraina

Bagna

wciągną każdego

W północno-wschodnim zakątku Polski zachowały się jedne z najrozleglejszych mokradeł w Europie – Bagna Biebrzańskie. Żyjący zgodnie z naturalnym rytmem pór roku rezerwat to także jedno z najcenniejszych na kontynencie stanowisk ornitologicznych.

Bagna Biebrzańskie jako Biebrzański Park Narodowy od 15 lat są pod ochroną. Na ten największy w Polsce park narodowy, zajmujący powierzchnię prawie 60 tysięcy hektarów, składają się nie tylko rozległe przestrzenie podmokłych łąk, szuwarów i zarośli, ale i malownicze bory bagienne czy trudno dostępne olsy. Przez tereny o niepowtarzalnych walorach przyrodniczych płynie

nieuregulowana na całej swej długości rzeka Biebrza, ze względu na licznie występujące tu bory dawniej zwana Bobrą.

Najwięcej łosia i wilków Biebrza to nie tylko rzeka. Tym mianem określa się też cały obszar z nią związany – krainę, która została podzielona naturalnymi przewężniami na trzy sąsiadujące ze sobą baseny geo-

logiczne. I tak basen północny tworzy kilkukilometrowa dolina z malowniczymi meandrami wśród torfowisk i zbiorowiskami rzadkich gatunków roślin. Basen środkowy to płaski teren bagien o szerokości do 20 kilometrów, wśród których wyróżnia się objęte ochroną ścisłą rezerwat Czerwone Bagno. Znajdują się tu m.in. największe w Polsce mateczniki łosia oraz rewiry wil-

Wodniczka

– symbol nad Biebrzy

Szacuje się, że 80-90 procent populacji wodniczki (niewielkiego, przypominającego wróbla ptaka) występującej na terenie Unii Europejskiej żyje nad Biebrzą. Na ochronę tego rzadkiego gatunku Unia do 2010 roku przeznaczy prawie 5,5 miliona euro.

czych watah. Basen południowy rozciąga się natomiast od przeżęnia w okolicach Osowca aż do ujścia Biebrzy do Narwi nieopodal Wizny. Szczególnie cenne przyrodniczo są w tym rejonie otwarte torfowiska Bagna Ławki oraz lasy, w których gniazdują rzadkie gatunki ptaków.

Bezkrwawe łowy

Biebrza to prawdziwy raj ornitologiczny. Doliczono się tu około 270 gatunków ptaków. Symbolem Biebrzańskiego Parku Narodowego jest batalion. Ucztą dla oczu są wiosenne toki samców tego gatunku: staczają rytualne całodniowe walki, starając się zwrócić na siebie uwagę samic. Należy jednak pamiętać, że ten ptasi spektakl można oglądać przez zaledwie dwa tygodnie w roku. Bataliony to w większości ptaki przelotne. Na okres lęgowy nad Biebrzą zostaje ich niewiele i trudno je wówczas wypatrzeć.

Można tu spotkać także dubelta, orlika grubodziobego, rybitwę białoskrzydłą, bociana czarnego i wiele innych. Nic dziwnego, że ściągają tu licznie zagraniczni amatorzy birdwatchingu (głównie z Europy Zachodniej) i rodzimi miłośnicy przyrody. To zainteresowanie umiejętnie wykorzystują lokalni organizatorzy turystyki, którzy oferują birdwatching i warsztaty przyrodnicze.

Tajemnica wodniczek

Nie lada gratką jest „upolowanie” filigranowej wodniczki, która w maju wraca z zagranicznych zimowisk. Co ciekawe, jeszcze do niedawna nie znano dokładnie miejsca zimowania wodniczek. Dopiero rok temu naukowcom udało się rozwiązać tę jedną z największych zagadek ornitologicznych ostatnich czasów. Okazało się, że od 5 do 10 tysięcy tych

ptaków, co jest porównywalne z liczbą wodniczek przebywających w Polsce latem, spędza zimę w afrykańskim Senegalu. To odkrycie szczególnie istotne dla powodzenia działań na rzecz ochrony tego gatunku w Polsce.

Wiosenne rozlewiska

Najbardziej spektakularna na Biebrzy jest wiosna, kiedy rzeka rozlewa się aż po horyzont. ▶

Praktycznie

Pierwszy dzień nad Biebrzą warto spędzić z lokalnym przewodnikiem. Niezależnie od pory roku dobrze jest mieć ze sobą: lornetkę, aparat fotograficzny, wodoodporną odzież wierzchnią i buty trekkingowe. Podglądanie przyrody ułatwiają wieże widokowe i drewniane kładki na bagnach. Ze względu na obcowanie ze zwierzętami wskazany jest ubiór w kolorze maskującym (o przynajmniej stonowanym). Lornetki, lunety i buty gumowe można wypożyczyć na miejscu.

► Jest to wówczas prawdziwy raj dla koneserów ptasiego życia, a także szczyt sezonu turystycznego. Dlatego wiosenne wyprawy nad Biebrzę należy planować z wyprzedzeniem. Jak radzi Katarzyna Ramotowska, jedna z organizatorek turystyki nad Biebrzą, dobrze jest zaopatrzyć się w repelenty od komarów, które tną niemiłosiernie już od maja, i stosowne obuwie do brodzenia po bagiennych szlakach. Trzeba też pamiętać, że w okresie wiosennych rozlewisk nie wszystkie drogi i mosty są przejezdne, a słabo rozwinięta sieć dróg biegnących przez odcinki bagienne wydłuża czas przemieszczania się.

O każdej porze

Latem większość szlaków można już przejść suchą nogą. Największym wzięciem cieszą się wtedy sploty kajaków, tradycyjną puchówką, a zwłaszcza

kilkudniowe sploty „chatą na tratwie”. Jesienna Biebrza to z kolei urzekający kolorystyką raj dla koneserów krajobrazu i spokojna przystań dla ptaków zatrzymujących się tu w drodze na zimowiska. Można też wówczas podziwiać fascynujący spektakl godów łosia (bukowisko) i jelenia (rykowisko). Jest to też zdecydowanie lepszy czas niż letnie upały na eskapady piesze i rowerowe. Zima zaś jest doskonałą porą na „łosiowe safari” oraz rozpoznawanie pozostawianych na śniegu tropów dzikich zwierząt, np. wilków w ich rewirze na Czerwonym Bagnie. Listę zimowych biebrzańskich atrakcji uzupełniają kuligi i psie zaprzęgi. – Bagna Biebrzańskie wciągają niemal każdego, i to o każdej porze roku – śmieje się Ramotowska.

Krzysztof Jendrzeczek

